

Hondenziekte velt steenmarters

Het INBO volgt al vele jaren populatietrends op van wildsoorten. Dit gebeurt voor steenmarters aan de hand van waarnemingen en autopsies op verkeersslachtoffers.

De steenmarter is een van de 'successoorten' van de laatste jaren. Een eeuw geleden was hij bijna uitgeroeid, maar na de Tweede Wereldoorlog ontwikkelde zich een kleine populatie in het oosten van Brabant en het zuiden van Limburg. Sinds de jaren 1990 breidde de populatie zich sterk uit en momenteel komt de steenmarter in heel Vlaanderen voor.

Dit voorjaar werd in het Natuurhulpcentrum van Opglabbeek een twintigtal zieke steenmarters binnengebracht. Hun ogen zaten dicht en ze hadden ademhalings- en zenuwstoornissen. Alle marters stierven na een kort verblijf in het centrum.

Het hoge aantal zieke dieren en de massale sterfte verontrustte ons. We onderzochten enkele marters in samenwerking met het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie en de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent. Microscopisch onderzoek toonde virussen aan in verschillende organen. Via genetisch onderzoek werd het vermoeden van hondenziekte bevestigd.

Het hondenziektevirus veroorzaakt een ernstige infectie bij honden maar ook bij wilde carnivoren. Zeehonden zijn ook gevoelig voor een verwant virus. In 2002 was er een epidemie in de Noordzee die meer dan 30.000 slachtoffers eiste.

Het is niet verwonderlijk dat de uitbraak zich in Limburg voordoet, omdat daar al lang een grote populatie steenmarters bestaat. Wat de invloed op de hele

(foto: Yves Adams/ VILDA)

marterpopulatie in Vlaanderen zal zijn, weten we nog niet. Om dat te kunnen inschatten, willen we het virus volledig genetisch identificeren. Voor honden is er in principe geen gevaar, omdat zij gevaccineerd worden tegen hondenziekte.

Koen Van Den Berge,
koen.vandenberge@inbo.be
Kristof Baert, kristof.baert@inbo.be

Kansen voor oeverwaluwen langs de Leie

Oeverwaluwen bouwen hun nesten langs de Leie in de vier meter hoge oevers, die ontstaan door erosie na het afglijden van betonnen platen. Maar door de voortschrijdende erosie dreigt de achterliggende infrastructuur te verzakken.

Waterwegen & Zeekanaal NV heeft het INBO gevraagd om na te gaan hoe men de oeverwaluwenpopulatie het best in stand kan houden langs de Leie. De vraag kwam naar aanleiding van randvoorwaarden opgelegd in een stedenbouwkundige vergunning voor de aanleg van oeververstevingen.

De oeverwaluw houdt van dynamische milieus. Zo zijn de broedwanden langs de Leie van tijdelijke aard. Jaarlijks worden de wanden 'schoongemaakt' door de erosieve kracht van de golfslag en piekdebieten op de Leie. Vele factoren zoals oriëntatie en grondsoort bepalen of een wand geschikt is. Ze spelen vooral een rol in de periode voor en terwijl de holen worden gegraven. De belangrijkste kolonies vinden we in wanden gericht naar het zuidoosten met een voorkeur voor lemig zand en zand.

Natuurlijk afkalvende wanden zijn te verkiezen. Ze hebben geen onderhoud nodig. Als je ervoor kiest om de meeste oevers te 'verdedigen' met vooroevers, is het aangeraden de achterliggende broedwanden te beheren. We hebben doelstellingen en adviezen voor inrichting en beheer van de oeverwaluw wanden aangereikt in een rapport.

Raman, M. & Decler, K. (2009). Randvoorwaarden voor een duurzame populatieontwikkeling van oeverwaluwen langs de Leie. Voorstellen voor inrichting en beheer van oeverwaluw wanden langs de Leie. INBO.R.2009.2. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 97 pp

Maud Raman, maud.raman@inbo.be